

کتابخانه اطلاعات

دانشگاه پیام نور

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته الهیات گرایش: فقه و مبانی حقوق اسلامی

مژگان غلامزاده علم

دانشکده الهیات

گروه علمی فقه و مبانی حقوق اسلامی

طهارت یا عدم طهارت اهل کتاب

استاد راهنما:

دکتر سید محمد صدری

استاد مشاور:

دکتر محمد حسن شیبانی فر

نگارش:

اردیبهشت ماه ۱۳۹۳

ب

سپاسگزاری

از استاد راهنما جناب آقای دکتر سید محمد صدری

و استاد مشاور جناب آقای دکتر محمد حسن شیبانی فر که با راهنمایی دلسوزانه و صرف وقت موجب تکمیل

پایان نامه شدند.

و سپاس فراوان از همه اساتید و مسئولین دانشگاه که با تلاش خالصانه خود بستر را برای رشد معنوی و علمی

این جانب فراهم نمودند.

تقدیم به

آقا امام زمان (عج) و حضرت امام (ره) و شهدای والامقام و مقام معظم رهبری و اساتید بزرگوار و پدر و مادر

و همسر عزیزم که در نوشتن این پایان نامه مرا یاری کرده اند .

ث

فهرست مطالب:

عنوان	شماره صفحه
چکیده تحقیق.....	۱
مقدمه تحقیق.....	۲
فصل اول کلیات	۳
۱-۱-تعریف مساله و بیان سؤالهای اصلی تحقیق.....	۴
۱-۲-سابقه و ضرورت انجام تحقیق	۶
۱-۲-۱-سابقه تحقیق.....	۶
۱-۲-۲-۱- نظر فقهای درمورد طهارت ونجاست اهل کتاب:.....	۶
۱-۲-۳-۱-تحقیقات انجام شده مرتبط با موضوع.....	۱۷
۱-۲-۴-۱- ضرورت انجام تحقیق.....	۲۳
۱-۳-۱- فرضیه ها	۲۳
۱-۳-۲-۱-از نظر قران اهل کتاب طهارت دارند.....	۲۳
۱-۳-۳-۱-از نظر روایات اهل کتاب. طهارت دارند.....	۲۳
۱-۳-۴-۱-از نظر مراجع اهل کتاب طهارت دارند.....	۲۳
۱-۴-۱-۱-هدف کلی.....	۲۳
۱-۴-۱-۱-۱-بررسی طهارت یاعدم طهارت انسان.....	۲۳
۱-۴-۲-۱-اهداف جزئی.....	۲۳

- ۱-۲-۴-۱- بررسی طهارت یا عدم طهارت اهل کتاب از نظر قرآن..... ۲۳
- ۱-۲-۴-۲- بررسی طهارت یا عدم طهارت اهل کتاب از نظر روایات..... ۲۳
- ۱-۲-۴-۳- بررسی طهارت یا عدم طهارت اهل کتاب از نظر مراجع..... ۲۳
- فصل دوم طهارت ذاتی انسان..... ۲۴
- ۱-۲- طهارت ذاتی انسان..... ۲۵
- ۲-۲- قانون و اصل طهارت..... ۲۹
- ۲-۳- قاعده طهارت در آیات قرآن..... ۳۰
- ۲-۴- قاعده طهارت در کلام فقیهان و لسان روایات..... ۳۹
- ۲-۴-۱- تفاوت قاعده طهارت با اصالة الطهارة..... ۴۰
- ۲-۵- قاعده طهارت با استفاده از اجماع و بنای عقلا..... ۴۷
- ۲-۵-۱- اجماع..... ۴۸
- ۲-۶- نتیجه..... ۵۰
- فصل سوم شناخت کافر، اهل کتاب و مشرک..... ۵۱
- ۳-۱- معنای کفر..... ۵۱
- ۳-۱-۱- معنای لغوی کفر و مصادیق آن..... ۵۱
- ۳-۱-۲- معانی نه گانه کفر در قرآن..... ۵۳
- ۳-۱-۲-۱- انکار اصول دین..... ۵۳
- ۳-۱-۲-۲- انکار توحید و یگانگی خدا..... ۵۴

- ۳-۱-۲-۳--انکار رسالت حضرت محمد (ص).....۵۴
- ۳-۱-۲-۴--انکار طاغوت.....۵۴
- ۳-۱-۲-۵--کفران نعمت.....۵۴
- ۳-۱-۲-۶--ترک فرایض و وظایف دینی.....۵۴
- ۳-۱-۲-۷--ارتکاب معصیت.....۵۵
- ۳-۱-۲-۸--بیزاری و برایت.....۵۵
- ۳-۱-۲-۹--کشاورزی.....۵۶
- ۳-۱-۳--در پرتو کلام معصوم (ع).....۵۶
- ۳-۱-۴--معانی پنج گانه کفر در احادیث.....۵۸
- ۳-۱-۴-۱--انکار یگانگی خداوند یا برخی صفات او ، یا شک در آنها.....۵۹
- ۳-۱-۴-۲--انکار نبوت عامه یا خاصه.....۵۹
- ۳-۱-۴-۳--انکار معاد یا برخی از خصوصیات آن.....۵۹
- ۳-۱-۴-۵--انکار امامت.....۵۹
- ۳-۱-۴-۶--ارتکاب معصیت.....۶۰
- ۳-۱-۵--معانی پنج گانه کفر و کافر در اصطلاح فقه شیعه.....۶۱
- ۳-۱-۵-۱--منکران خداوند یا مادیون.....۶۱

- ۳-۱-۵-۲- مشرکان..... ۶۱
- ۳-۱-۵-۳- پیروان دیگر ادیان آسمانی ، مثل اهل کتاب..... ۶۱
- ۳-۱-۵-۴- منکران ضروریات دین با آگاهی از ضروری بودن..... ۶۲
- ۳-۱-۵-۵- منکران امامت..... ۶۲
- ۳-۲-۱-۲- اقسام کفار..... ۶۳
- ۳-۲-۱-۱- اهل کتاب..... ۶۳
- ۳-۲-۲-۲- مشرکان ۶۶
- ۳-۲-۲-۱- معنای شرک..... ۶۶
- ۳-۲-۲-۲- اقسام هفت گانه شرک و مشرکین در فرهنگ قرآن..... ۶۷
- ۳-۲-۲-۱- شرک در آفرینش..... ۶۷
- ۳-۲-۲-۲- شرک در ربوبیت و تدبیر..... ۷۴
- ۳-۲-۲-۳- شرک در عبادت..... ۷۴
- ۳-۲-۲-۴- شرک در نیت (ریا)..... ۷۹
- ۳-۲-۲-۵- شرک در اطاعت..... ۸۰
- ۳-۲-۲-۶- شرک در مالکیت و ملک تکوینی..... ۸۱
- ۳-۲-۳- مادیون..... ۸۳

- ۳-۲-۴-فرقه های محکوم به کفر (مرتدین و منکران ضروریات دین)..... ۸۳
- ۳-۳-توحید یا شرک اهل کتاب..... ۸۳
- ۳-۳-۱-نگاهی به آرای فقها..... ۸۴
- ۳-۳-۱-۱-گروهی که اهل کتاب را مشرک شمرده اند..... ۸۴
- ۳-۳-۱-۱-۱-بررسی دلایل قایلان به شرک اهل کتاب و ارزیابی آنها..... ۸۷
- ۳-۳-۱-۱-۱-آیه بنوت..... ۸۷
- ۳-۴-دلایل مشرک نبودن عموم اهل کتاب..... ۹۳
- ۳-۴-۱-اصل توحیدی بودن ادیان آسمانی..... ۹۳
- ۳-۴-۱-آیات توحیدی در تورات و انجیل..... ۹۳
- ۳-۵-آیه شریفه سوره توبه..... ۹۵
- ۳-۵-۱-تعریف نجس..... ۹۵
- ۳-۵-۱-۱-انجس در لغت..... ۹۵
- ۳-۵-۱-۲-نجاست در اصطلاح شرع..... ۹۵
- ۳-۵-۱-۳-فرق معنای لغوی و اصطلاحی..... ۹۷
- ۳-۵-۲-شان نزول..... ۹۷
- ۳-۵-۳-نظر فقها در تفاسیر..... ۹۸
- ۳-۵-۳-۱-تفسیر نور..... ۹۸
- ۳-۵-۳-۲-تفسیر عاملی..... ۱۰۰
- ۳-۵-۳-۳-تفسیر جامع..... ۱۰۲

- ۱۰۳..... ۳-۵-۳-۴-تفسیر کوثر
- ۱۰۵..... ۳-۵-۳-۵-انوار درخشان
- ۱۰۸..... ۳-۵-۳-۶-تفسیر خسروی
- ۱۱۰..... ۳-۵-۳-۷-ترجمه تفسیر المیزان
- ۱۱۱..... ۳-۵-۲-نقد و بررسی
- ۱۱۸..... ۳-۶-معانی رجس
- ۱۱۸..... ۳-۶-۱-آیه سوره انعام
- ۱۱۸..... ۳-۶-۱-۱-نظر فقیهان شیعه درباره دلالت آیه
- ۱۱۹..... ۳-۶-۱-۱-۱-معنای حقیقی لفظ رجس
- ۱۲۰..... ۳-۶-۱-۱-۲-اقتضای اطلاق
- ۱۲۲..... ۳-۶-۱-۱-۳-اتفاق آرا
- ۱۲۲..... ۳-۶-۱-۱-۴-شواهد عدم دلالت آیه بر نجاست کفار
- ۱۲۸..... ۳-۷-روایات
- ۱۴۳..... ۳-۸-دلایل طهارت اهل کتاب
- ۱۴۳..... ۳-۸-۱-آیه سوره مایده
- ۱۴۴..... ۳-۸-۱-۱-دلایل اختصاص طعام به گندم و نقد آنها
- ۱۴۴..... ۳-۸-۱-۲-اتفاق آرای لغت شناسان
- ۱۴۴..... ۳-۸-۱-۳-سیری در کتب لغت

- ۱۴۶.....۳-۸-۱-۴-استعمال موردی لفظ طعام در معنای گندم.
- ۱۴۷.....۳-۸-۱-۵-پژوهش نارسا.
- ۱۴۸.....۳-۸-۱-۶-احادیث.
- ۱۴۹.....۳-۸-۱-۷-ارزیابی دلالت احادیث.
- ۱۵۰.....۳-۸-۱-۸-دلایل عمومیت معنای طعام.
- ۱۵۸.....۳-۸-۲-روایات دلالت کننده بر طهارت اهل کتاب.
- ۱۵۸.....۳-۸-۲-۱-بررسی اعتبار روایات.
- ۱۶۰.....۳-۸-۲-۲-طهارت اهل کتاب در روایات.
- ۱۷۶.....۳-۸-۲-۳-جایگاه مرجع شهرت در این مسیله.
- ۱۷۹.....۳-۸-۲-۴-قاعده طهارت و اصالت برایت.
- ۱۸۲.....۳-۹-۹-طهارت یا نجاست.
- ۱۸۲.....۳-۹-۱-طهارت یا نجاست مشرکان.
- ۱۸۲.....۳-۹-۱-۱-تعریف مشرک.
- ۱۸۲.....۳-۹-۱-۲-آرای فقیهان اهل سنت.
- ۱۸۲.....۳-۹-۱-۲-۱-گروه اول: قایلان به نجاست مشرکان (اقلیت).
- ۱۸۵.....۳-۹-۱-۲-۲-گروه دوم: قایلان به طهارت مشرکان (اکثریت).
- ۱۹۰.....۳-۹-۱-۳-آرای فقیهان شیعه.
- ۱۹۰.....۳-۹-۱-۳-۱-دلایل نجاست ذاتی مشرکان.
- ۱۹۳.....۳-۹-۱-۳-۲-دلیل طهارت مشرکان.
- ۱۹۳.....۴-۹-۱-۱-حکم ملحدان و فرقه های مسلمان محکوم به کفر.
- ۱۹۵.....۳-۹-۱-۵-نتیجه.
- ۱۹۶.....منابع و مآخذ.

چکیده

فقه‌های عظیم الشان تعداد اعیان نجسه را یازده مورد ذکر کرده اند که عبارتند از بول، مدفوع، میت، منی، خون، سگ، خوک، کافر، عرق شتر نجاستخوار، فقاغ، مسکر و اشیاء متنجس که قابلیت تطهیر ندارند را ملحق به اعیان نجسه می دانند.

خداوند سبحان بهره برداری از نعمتهای زمین را برای بشر مجاز قرار داده است مگر اشیاء نجس که نباید از آنها استفاده و بهره برداری کرد در این بین یکی از نجاسات کفار هستند که مردم مسلمان با توجه به ارتباطات زیادی که با آنان دارند نیاز به آگاهی از مسایل مبتلابه در مراوده با آنان را دارند و پژوهش حاضر در نظر دارد این مطلب را بررسی نماید که آیا انسان دارای طهارت ذاتی است، و منظور از کفار که به عنوان یکی از اعیان نجسه قلمداد گردیده است چه کسانی است. اهل کتاب کدامند و آیا نظر اسلام در خصوص آنان همان نظر در مورد کفار است. آیات و روایات و حضرات معصومین سلام الله علیهم و فقها و صاحب نظران اسلام در این مهم چه بیانی دارند.

مقدمه تحقیق

از مباحث اختلافی بین ما شیعیان و برادران اهل سنت، مسأله پاک بودن ذاتی انسان است. بیشتر فقهای اهل سنت، به طهارت آدمی باور دارند و شمار کمی از آنان تنها انسانهای مشرک را نجس می دانند. ولی فقهای ما، همگی، مشرکان را نجس می دانند و بیشتر آنان، افزون بر مشرکان، اهل کتاب را هم نجس می دانند. از بین مسلمانان نیز، بعضی گروهها، مانند: ناصبیان، غالیان، مجسمه و... را ملحق به کفار می دانند و نجس، به هر حال، چون مسأله پاک بودن اهل کتاب، اختلافی است و بعضی از فقیهان بزرگ، به طهارت ذاتی آنان فتوا داده اند، در این مورد نیاز به کندوکاو بوده و لازم است، دلیلهای دو طرف بررسی گردد، به نظر رسید که دلیلهای قائلین به طهارت، تام است و این مسأله در بسیاری از بابهای فقه، مفروغ عنه است.

فصل اول

کلیات تحقیق

۱- تعریف مساله و بیان سؤالهای اصلی تحقیق:

در شرع مقدس اسلام همه چیز پاک و طاهر است مگر در مواردی که به صراحت به نجس بودن آن اشاره شده باشد.

انسان در زمان حیات خود با مصادیق نجس و متجنس برخورد می کند و سرگردان و متحیر است که وظیفه او نسبت به آنها چیست. آیا می تواند از آنها بهره برداری و استفاده کند یا اینکه باید از آنها خودداری کند و در صورت ضرورت و اضطرار و در صورت وجود منافع شخصی و اجتماعی چه باید کرد؟

یکی از نجاسات چندگانه کافر است که به چند دسته تقسیم می شود:

الف- پیروان آیین مسیح، یهود، زرتشت که در اصطلاح اهل کتاب نامیده می شوند.

ب- ملحدان که به هیچ آیینی اعتقاد ندارند.

ج- مشکران و آنان که برای خدا شریک قائل می شوند.

د- پیروان مذهب‌ها و آئین‌های ساختگی که اصل و ریشه‌ای ندارند.

ه- آنان که خود را پیرو یکی از پیامبران غیر از موسی و عیسی و زرتشت می دانند. همانند کسانی

که خود را پیرو ابراهیم(ع) یا پیامبردیگری می دانند.

در موقعیت فعلی تعامل گسترده در عرصه‌های مختلف علمی، اجتماعی، اقتصادی، صنعتی، مسئولیت علمای دین را سنگین نموده است. از مسائل مهم نحوه ارتباط و تعامل مسلمانان جوامع اسلامی با با غیر مسلمانان از جمله اهل کتاب است که در عرصه‌های مختلف از جمله طهارت یا عدم طهارت آنان نمود پیدا می کند. این موضوع در زمان حال و باکثرت ارتباط مسلمانان با پیروان دیگر ادیان، مهاجرت‌ها و سفرهای تخصصی اهمیت بیشتری پیدا کرده است. و لازم و ضروری است که با استناد به آیات، روایات و نظر مراجع تبیین گردد که آیا اهل کتاب که هر روز با آنها سروکار داریم محکوم به طهارت هستند یا عدم طهارت و در مواقعی که ارتباط با آنها اجتناب ناپذیر است. تکلیف چیست و چه باید کرد؟

بر همین اساس مسئله ما این است. آیا انسان دارای طهارت ذاتی است و اهل کتاب طهارت دارند یا عدم طهارت؟ یا آیا اهل کتاب محکوم به طهارت هستند یا عدم طهارت؟

۱- آیا از نظر قرآن اهل کتاب طهارت دارند یا عدم طهارت؟

۲- آیا از نظر روایات ائمه(ع) اهل کتاب طهارت دارند یا عدم طهارت؟

۳- آیا از نظر مراجع اهل کتاب طهارت دارند یا عدم طهارت؟

۱-۲ سابقه و ضرورت انجام تحقیق :

۱-۲-۱- سابقه تحقیق:

موضوع طهارت یا نجاست ذاتی اهل کتاب و مشرکان ، به سبب آن که به صراحت در روایات مطرح نشده ، به صورت مدون و مبسوط مورد بحث فقیهان پیش از شیخ طوسی ، قرار نگرفته است ؛ زیرا آنان در تدوین کتب فقهی خویش ، متعهد بودند که از تعابیر متن روایات پا فراتر نهند . از همین رو ، معمولاً به بیان نهی از مصافحه با یهود و نصارا ، هم غذایی با آنان ، استفاده از ظروف و لباس و رختخواب ، آب نیم خورده آنان برای شرب و وضو و مانند آن اکتفا می کردند ، چنانکه فقهای اهل سنت نیز در آن قرون به علت بساطت و عدم تنقیح مسایل فقهی کمتر به آن اشاره کرده اند

اما پس از شیخ طوسی به تدریج این موضوع مورد بررسی قرار گرفت و اکثر فقیهان شیعه و اهل سنت در کتب فقهی خویش آن را به صورت مختصر یا مبسوط ، بحث و تحقیق کرده اند . در این میان ، فقیهان متأخر شیعه بیش از همه در کتب استدلالی خویش به این مسیله پرداخته و گاه ده ها صفحه درباره آن قلم زده اند . دو کتاب مستقل در این زمینه تدوین شده است که آن دو کتاب عبارت اند از:

۱- طهاره الکتابی فی فتوی السید الحکیم ، تالیف محمد ابراهیم جناتی در ۴۷ صفحه

۲- نتایج الافکار فی نجاست اهل الکتاب ، تالیف علی کریمی جهرمی در ۲۴۷ صفحه

به هر حال ، گرایش فتاوی مراجع و مجتهدان معاصر به طهارت اهل کتاب و تردید در نجاست مشرکان ، تدوین کتابی را می طلبد که تا حدود زیادی آرا و ادله را گردآوری و نقد کرده باشد.

۱-۲-۲- نظر فقهای در مورد طهارت و نجاست اهل کتاب:

فقیهان شیعه در مورد طهارت و نجاست اهل کتاب بر دو گروه اند:

1- فقیهانی که به نجاست بدن اهل کتاب قائل اند، و اگر فتوایی صریح در این باره ندارند، فتوایی نزدیک به این حکم صادر کرده اند؛ از قبیل نجاست نیم خورده کافر، جایز نبودن وضو با نیم خورده کافر، لزوم تطهیر دستی که در حال رطوبت با کافر مصافحه داشته است و... .

2- برخی از فقیهان شیعه نیز معتقد به طهارت اهل کتاب شده اند و پس از بررسی ادله این موضوع، اظهار نظر داشته اند که مقتضای ادله شرعی و مبانی استنباط، همانا طهارت اهل کتاب است.

البته فقیهانی که به طهارت اهل کتاب فتوا داده اند، برخی از آنان احتیاط مستحب یا احتیاط واجب را در پرهیز از اهل کتاب نیز اظهار کرده اند. علاوه بر آنها، فقیهانی هم که صریحاً به طهارت اهل کتاب فتوا نداده اند، اما همه ادله نجاست اهل کتاب را مردود و غیر قابل استدلال دانسته اند؛ در این دسته قرار می گیرند. در این قسمت به نقل فتاوی فقیهان شیعه و سپس ادله آنها بر نجاست و طهارت اهل کتاب و نقد ادله قائلین به نجاست می پردازیم.

اقوال برخی از فقیهان قائل به نجاست اهل کتاب

سیدمرتضی در «الانتصار» می گوید:

از اموری که جزء منفردات امامیه است؛ قائل شدن به نجاست نیم خورده یهودی، نصرانی و هر کافر است و همه فقها علمای اهل سنت در این مسأله با ما مخالفند... دلیل درستی رأی ما، افزون بر اجماع آیه می باشد. اگر گفته شود مراد از آیه، نجاست حکمی است نه عینی؛ *إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ شِيعَةٌ*، آیه گوئیم که آیه را بر هر دو حمل می کنیم و افزون بر این، حقیقت لفظ، اقتضای نجاست عین را دارد و اگر بر نجاست حکمی حمل کنیم از باب مجاز و تشبیه است، در حالی که معنای حقیقی برای لفظ سزاوارتر است از معنای مجازی.^۱ شیخ صدوق می گوید: وضو گرفتن و تطهیر کردن با نیم خورده یهودی و نصرانی یا زنازاده و مشرک و هر کس که مخالف اسلام باشد جایز نیست؛ و اگر آب کر باشد چیزی را نجس نمی کند.^۲ از تعبیر شیخ صدوق روشن است، که زنازاده اگرچه مسلمان باشد و شهادتین بگوید باز نجس است، پس محدوده نزاع در طهارت و نجاست، به عقاید و اعمال کفرآمیز منحصر نیست.

^۱ سید مرتضی، الانتصار، ص ۸۸

^۲ شیخ صدوق، الهدایة فی الاصول و الفروع، ج ۱، ص ۶۸

نکته قابل توجه این است که، در روایات و در کلمات پیشینیان از اصحاب، به جای آنکه طهارت و نجاست چیزی را بیان کنند، می گفتند: وضو با نیم خورده آن جایز است یا نیست و این مسأله ای متعارف بوده است. سید ابوالمکارم ابن زهره در غنیة النزوع می گوید:

روباه و خرگوش نجس هستند به دلیل اجماعی که یاد شد؛ و کافر نجس است به همان دلیل اجماع و این آیه نص است و هر کس قائل به نجاست مشرک شد؛ قائل به نجاست سایر کفار هم شده است و جدایی بین مشرک و بین کافر غیر مشرک، خلاف اجماع است.^۳ شیخ طوسی:

هم غذا شدن با هیچ یک از کافران جایز نیست و به کار بردن ظرف های آنان هم جایز نیست، مگر اینکه شسته شود و هر غذایی را که کافران با دستشان درست کنند و خودشان به طور مستقیم در آن دخیل باشند؛ خوردنش جایز نیست، چون آنان نجس هستند و غذا به وسیله تماس آنان نجس می شود.^۴ شیخ مفید:

طهارت با نیم خورده کافران، که عبارتند از: مشرکان، نصارا، یهود، مجوس و صابئین جایز نیست و نیم خورده کافران، همان ته مانده در ظرف های آن هاست که از آن آشامیده اند یا تطهیر کرده اند و یا بادت و بدن آن ظرف ها را لمس کرده اند.^۵ محقق حلی:

دهم از نجاسات: کافر و هر کس که از اسلام خارج باشد یا به نحله اسلام در آید و لکن منکر چیزی بشود، که ضروری بودنش در دین روشن است؛ مانند خوارج و غلو کنندگان.^۶ و نیز می فرماید: همه نیم خورده ها پاک است غیر از نیم خورده سگ، خوک و کافر و در طهارت نیم خورده حیوانات مسخ شده تردید است و پاک بودن روشن تر است. و مسلمانان غیر از خوارج و غالیان، بدن و نیم خورده شان پاک است.^۷

^۳ سید ابوالمکارم (ابن زهره)، غنیة النزوع الی علمی الاصول و الفروع، ص ۴۴

^۴ ابوجعفر محمد بن حسن طوسی، النهایة فی مجرد الفقه و الفتاوی، ص ۵۹۸

^۵ محمد بن نعمان شیخ مفید، المقنعه، ص ۶۵

^۶ نجم الدین جعفر بن حسن حلی، شرایع الاسلام فی المسائل الحلال و الحرام، ج ۱، ص ۴۵.

^۷ همان، ج ۱، ص ۸۰

شیخ طبرسی:

در نجاست کافر اختلاف است؛ گروهی از فقها قائلند به اینکه کافر نجس العین است و ظاهر آیه براین مطلب دلالت می کند و روایت شده از عمر بن عبدالعزیز که دستور داد: یهود و نصارا را از داخلشدن در مساجد مسلمین نهی کنید ۸.

سعید راوندی در فقه القرآن:

دلالت می کند بر اینکه نیم خورده یهودی، نصرانی، و براساس قول خداوند تعالی تمامی کافران، مرتد یا ملکی نجس است ۹.

ابی حمزه طوسی:

نجاسات ...: سگ و خوک و روباه و خرگوش و ... کافر و ناصبی و ۱۰...

و در جایی دیگر می نویسد: آب زمانی که به حدک نرسد نجس می شود به افتادن هر نجاستی در آن و با تماس با هر نجس العینی مثل سگ و خوک... و هر چیزی که حکم می شود به نجاست آن مثل کافر و ناصبی ۱۱

محمد بن ادریس حلی:

جایز نیست برای مشرک وارد کردن چیزی در مسجد، چه با اذن و چه بدون اذن؛ و حلال نیست برای مسلمان که اذن دهد به او در این کار، چرا که مشرک نجس است. و مساجد منزّه هستند از نجاسات. لکن این عبارت مختص به مشرک است و شامل کافر غیر مشرک مانند اهل کتاب هم می شود. ۱۲. علاء الدین حلی:

فینبغی معرفة النجاسات وهی ... و الکافر علی اختلاف جهات کفره ... ۱۳.

۸. راوندی، فقه القرآن، ج ۱، ص ۶۴. ۱۰. ابی حمزه طوسی، الوسيلة الى نيل الفضيلة، ص ۷۷

۱۱. همان، ص ۷۳. ۱۲. محمد بن ادریس حلی، السرائر الحاوی لتحریر الفتاوی، ج ۱، ص ۱۸۹

۱۳. علاء الدین حلی، اشاره السبق الى معرفة الحق، ص ۷۲